MORİTYUS CUMHURİYETİ

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER 3

2. GENEL EKONOMİK DURUM 5

3. DIŞ TİCARET 7

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR 12

5. TÜRKİYE ile TİCARET 13

EKLER: 16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	**Morityus Cumhuriyeti**
Başkenti	Port Louis
Resmi Dili	Fransızca, İngilizce, Creole, Bhojpuri, Tamil, Hindi, Urdu
Devlet Başkanı	Dharam Gokhool
Dini	Hindu (52%), Müslüman (17%), Hristiyan (30%)
Para Birimi	Morityus Rupisi (Mur)
Yüzölçümü	2.040 km ²
Nüfusu	1,26 milyon (2025 tahmin)
Uluslararası Telefon Kodu	+ 230

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar
BM, Afrika Birliği, Commonwealth, G-77, Bağlantısızlar Hareketi, DTÖ, Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC), Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı (COMESA), Hint Okyanusu Komisyonu (COI) ve Hint Okyanusuna Kıyıdaş Ülkeler Bölgesel İşbirliği Örgütüne (IORA) üyedir. IORA'nın Sekretaryasına ev sahipliği yapmaktadır.

Coğrafi Konum

Morityus, Afrika kıtasının Güney Doğu sahillerinin yaklaşık 2400 km ve Madagaskar'ın 900 km kadar doğusunda, Hint Okyanusu'nda yer alan bir ada ülkesidir. Hindistan'ın güneybatısına uzaklığı da 3.943 km dir. Morityus, 2.040 km² (720 mil[2)] yüzölçümü ile Oğlak dönencesinin hemen üzerinde yer alır. Morityus Cumhuriyeti, Morityus adasına ek olarak Cargados Carajos ve Rodriges adaları ile Agalega adalarını da içerir.

Volkanik kökenli bir ada olan Morityus deniz seviyesinden yaklaşık 400 metre yükseklikte ve merkezi bir platoya sahiptir. Dağları, tropik ormanları ve bitkileri adanın doğal güzelliklerini oluşturmaktadır.

Genel olarak iklimi ılıman bir yapıya sahiptir. Ortalama sıcaklık; gündüz 25 °C gece 13 °C olup nadiren bunun altına düşmektedir. Yıl içindeki sıcaklık aralıkları şunlardır;
Yaz (Kasım-Nisan): 27 °C Sahildeki merkez yaylası: 23 °C
Kış (Mayıs-Ekim): 21 °C Sahildeki merkez yaylası: 17 °C
Şubat ayı en sıcak ay olup (28 °C), ağır yağışlar Ocak ve Mart ayları arasında görülmektedir. En şiddetli kasırga 28 Şubat 1960 yılında görülmüştür.

Siyasi ve İdari Yapı

Bağımsızlığını 1968 yılında kazanan Morityus, çok partili, parlamenter demokrasiye sahip, düzenli seçimlerin yapıldığı, istikrarlı demokrasisi ve ekonomik yapısı olan bir devlettir.

16. yüzyılda keşfedildiğinde çeşitli nedenlerle ülkeye az sayıda Afrikalı esir getirilmiştir. Buna karşılık, 19. yüzyılda İngiltere'nin, adaya Hindistan'dan çok sayıda işçi ve çiftçi getirmesi nedeniyle günümüzde ada nüfusunun yüzde 68'i Hint kökenlidir. Nüfusun sadece yüzde 27'si Afrika kökenlilerden (Creole) oluşmaktadır.

Ülkede bulunan Hint nüfusunun etkisiyle, Hindistan Morityus dış politikasında her zaman önemli bir yere sahiptir. Morityus'ta sayısı takriben 20.000 kadar olan kıyı-ötesi şirketlerin 6.500'ü Hindistan'a yönelik faaliyet göstermektedir

Yasama erki, 70 üyeli tek kanatlı meclistir. Ülkede Devlet Başkanlığı makamı bulunmakla birlikte, yürütme erki Başbakan ve Bakanlar Kuruluna aittir. Cumhurbaşkanı Başbakan tarafından aday gösterilmekte ve Parlamento tarafından beş yıllık süre için seçilmektedir. Yargı bağımsızdır.

Ülkede güvenlik açısından herhangi bir sıkıntı bulunmamaktadır.

Nüfus ve İstihdam

Yüz ölçümüne oranla dünyanın en kalabalık ülkelerinden biri olan Morityus'ta km^{2}'ye 444 kişi düşmektedir. Morityus Adasında yoğunluk daha da fazla olup, km^{2}'ye düşen kişi sayısı 483'ü aşar.

2025 yılında 1 milyon kişi ile dünyada 150. sırada yer alan Morityus nüfusunun 2030 yılında 1 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. ([Hindistan 1. (1,5 milyar), Türkiye 18. (86 milyon)] (IMF-2025))

Nüfusun yaklaşık %21,6'sı 0-14 yaş arasında, %67,2'si 15-64 yaş arasında, %3,9'u ise 65 yaş ve üzerindedir. Adada başlıca 5 nüfus grubu vardır. Yaklaşık %69'u Hindistan'dan göç edenlerin neslinden gelenler teşkil eder. Bunlar; Hindular (Nüfusun %52'si) ve Müslümanlar (Nüfusun %17'si) olmak üzere iki gruba ayrılır. Afrikalı-Avrupalı, Afrikalı-Asyalı karışımından meydana gelen melezler ise nüfusun %27'sini teşkil eder. Çin asıllılar nüfusun %3'ünü ve Fransız asıllılar nüfusun %1'ini oluştururlar.

İngilizce ülkenin resmi dili olmakla birlikte nüfusun %1'inden daha küçük bir kesiminin ana dilidir. Afrika dillerinden bazıları ile Fransızcanın etkileşimi sonucu oluşan melezlerin dili yaygın bir şekilde müşterek anlaşma lisanı olarak kullanılır. Fransızca, Fransız asıllılar ve melezler tarafından konuşulur. Diğer önemli diller Hintlerin konuştuğu Hintçe, Müslümanlarca konuşulan Urdu dili ve Çinlilerce konuşulan Çincedir.

Morityus adasında en yaygın din Hinduizm'dir (%48). Bundan sonra Hıristiyanlık (%23,6 Katolik, %8,6 diğer) ve İslamiyet (%16,6) gelir. Nüfusun yaklaşık %42'si şehirlerde yaşar.

Kuzeybatı kıyısındaki Port-Louis 150.000'lik nüfusu ile ülkenin başkenti, en büyük şehri ve limanıdır.

Ülkede çocukların ilkokul tahsili mecburidir. %84 olan okuryazar oranı sürekli artmaktadır.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Yaklaşık %46'sı ekili olan ada topraklarının %20'si binalar ve % 2'si yollar için tahsis edilmiştir. Geri kalanı ise orman, çalılık, çayır, baraj, gölet, bataklık ve kayalık alanlardır. Agalega Adaları Hindistan cevizi ağaçları ile kaplıdır.

Denizler canlı yaşamı bakımından zengindir ve balıkçılık ekonomik kalkınma planının önemli bir parçası olarak görülmektedir. Balıkçılık sektörü şeker, tekstil, turizm ve finansal hizmetler sektörlerinden sonra beşinci en önemli sektördür. Adanın değerli madeni olmamakla birlikte, ekilebilir arazileri ve deniz ürünleri ülkenin doğal kaynakları arasında sayılabilir.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar $)	14,1	14,99	15,73	16,76	17,85	19	20,2	21,45
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	5	4,9	3,2	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - $)	11 188	11 909	12 519	13 362	14 263	15 213	16 222	17 288
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	7	3,6	3,9	3,6	3,5	3,5	3,5	3,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-5,1	-6,5	-4,8	-5,7	-4,2	-3,4	-2,6	-1,7
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	6,1	5,8	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9	5,9
Nüfus (milyon)	1,26	1,26	1,26	1,25	1,25	1,25	1,25	1,24
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	81,5	87,9	88,1	87,4	84,2	81	77,9	75,1

*Tahmini veriler
Kaynak: IMF

2025 yılında cari fiyatlara göre, 16 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 17 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Morityus, cari fiyatlara göre, 2025 yılı itibariyle 190 ülke arasında dünyanın 139. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (31 trilyon dolar), Türkiye 16. (2 trilyon dolar)] (IMF-2025)

2025 yılında sabit fiyatlara göre %3,2 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2026 yılında %3,4 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

Cari fiyatlara göre Morityus, 2025 yılında 12 519 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 80. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (231 713 $), Türkiye 66. (18 198 $)] (IMF-2025)

2025 yılında %3,9 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2026 yılında %3,6 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

Morityus 1968 yılında bağımsızlığını kazandıktan sonra hızla gelişen ekonomisi gıda işleme (şeker), turizm, tekstil-hazır giyim ve finansal hizmet endüstrisine dayanmakta, balıkçılık, bilgi ve iletişim teknolojileri ve konaklama da hızla gelişmektedir. Turizm sektörü ekonomide önemli rol oynamaktadır. Mali hizmetler sistemi gelişmiş durumdadır. İhracata dayalı üretimin de hedeflendiği İhracat Ürünü İşleme Bölgeleri de ekonominin dinamik büyümesine katkı sağlamaktadır.

Morityus ekonomik alanda Afrika'da örnek gösterilebilecek bir ülke durumundadır. Ticaretin gelişmesinde atılan kararlı adımlar, hukukun üstünlüğüne dayanan istikrarlı bir demokratik düzen, etnik hoşgörü, makroekonomik istikrar, önemli sektörlere özel teşvik uygulamaları, Morityus'un ekonomik alanda sağladığı başarıları etkileyen temel faktörlerdir.

Morityus ekonomisinde özellikle hizmet sektörü ve turizm önemli yer tutmaktadır. Tekstil, şeker üretimi ve bankacılık sektörü de ekonominin diğer önemli gelir kaynaklarını oluşturmaktadır.

Öte yandan Morityus, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHÇ) tarafından Afrika'daki beş önemli ticaret merkezinden biri olarak seçilmiştir. Çin ülkede, serbest ticaret bölgeleri, imalat sanayii ve turizm sektörüne önemli yatırımlar yapmaktadır.

Morityus, güvenlik açısından da oldukça iyimser yapıya sahiptir. Özellikle turizmin iyi bir sektör olması dış ilişkilerde güçlü bağlar kurabildiğine işaret etmektedir. Ülkede nüfusun önemli bir bölümü ticarete yatkın Hint asıllılardan oluşmaktadır. Güneydoğu Afrika'ya kıyısı olan ülkelerde ticarete yatkın Hint asıllılar etkin konumdadır. Ülkenin en önemli ticaret ortağı da Hindistan olup Güneydoğu Afrika için önemli ihracat fırsatı yaratabilecek potansiyele sahip görünmektedir. Ülkeye turizm amaçlı yıllık 1 milyona yakın yabancı ziyaretçi gelmektedir.

Morityus nüfus ve ekonomik performans verileri birlikte düşünüldüğünde birçok Afrika ülkesine göre imrenilecek bir ekonomik performans gözlenmektedir. Büyüme oranındaki kararlılık, küresel krizden sakınım kabiliyeti ve son yıllardaki liberalleşme yönetimindeki başarılı uygulamalar uzun vadede adanın önemli bir ticaret merkezine dönüşebilecek potansiyele ve ekonomik dinamiklere sahip olduğunun sinyallerini vermektedir.

Gelişen sanayi, finans ve turizm sektörleriyle; düşük gelirli tarım ekonomisinden orta gelirli çeşitlenmiş bir ekonomiye geçiş yaşanmıştır.

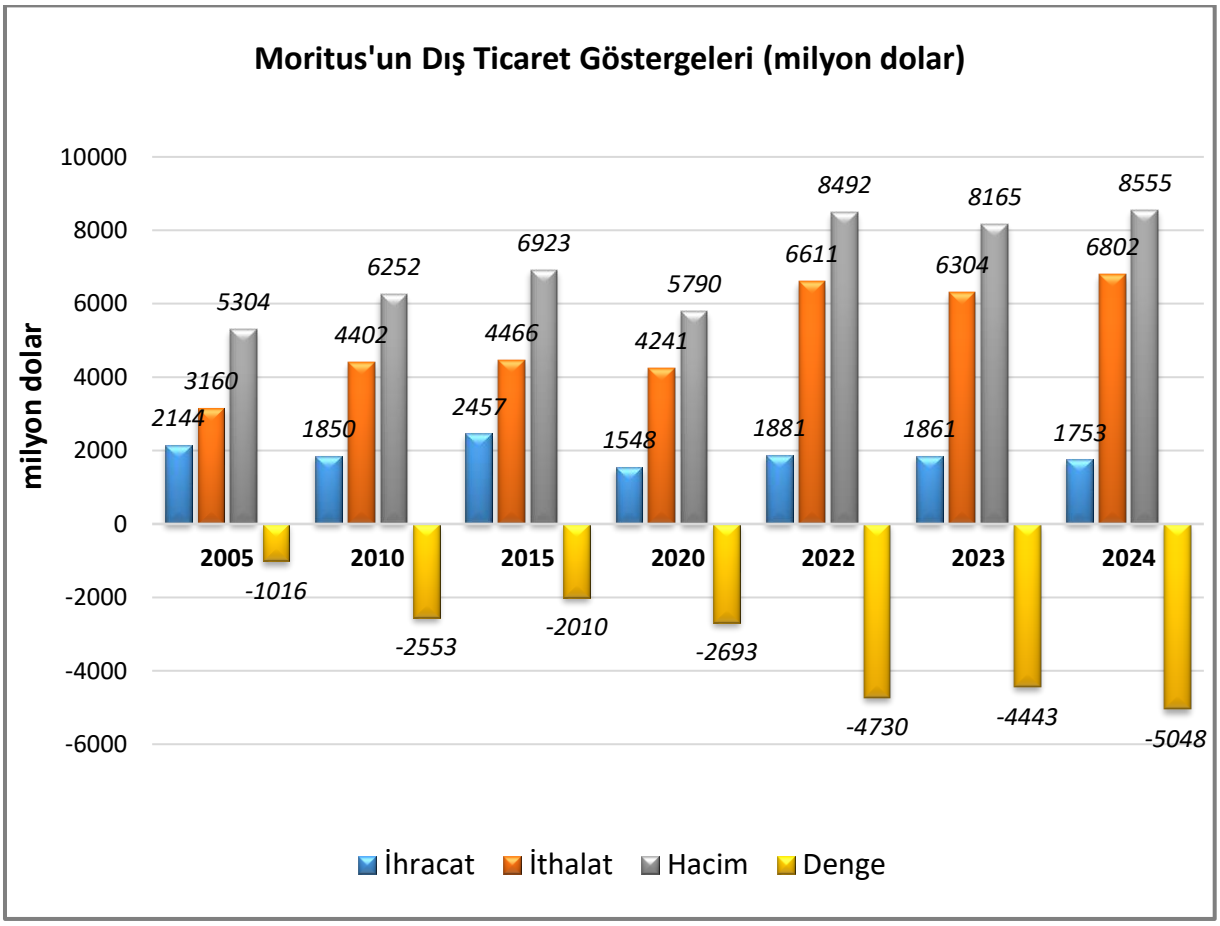
3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Morityus dış ticaret açısından özel bir konuma sahip niteliktedir. Ülke nüfusu, eğitim düzeyi ve ekonomisindeki kararlılık Afrika'da bu ülkeyi özel bir konuma getirmektedir. Ülke yüzölçümü Singapur'un 3 katı, nüfusu ise dörtte biri kadardır. Nüfus olarak Akdeniz'de bulunan adaların her birinden daha kalabalıktır. Eğitim düzeyi ve alım gücü seviyesi bu ülkenin dış yatırımcılarla ortak yatırım kabiliyetini yansıtmaktadır. Güvenli, pratik ve iç pazar potansiyeli ile verimli ortak yatırım olanakları bulunabileceğine inanılmaktadır.

2024 yılında, dış ticaret hacmi 8,5 milyar ABD Doları, ihracat 1,8 milyar ABD Doları ithalat ise toplam 6,8 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Başlıca ihraç pazarları Fransa, GAC, ABD, İngiltere ve Madagaskar olup ana ihraç ürünleri tekstil mamulleri, şeker ve balık, değerli taşlar başlıca ithal malları, makina, elektrikli aletler, motorlu taşıt araçları, akaryakıt ve diğer petrol ürünleridir. Morityus'un ithalatında özellikle Hindistan çok önemli bir tedarikçidir. Ülkede Hint asıllı nüfus yüksek olduğundan Hindistan ile ticaret de yüksektir.

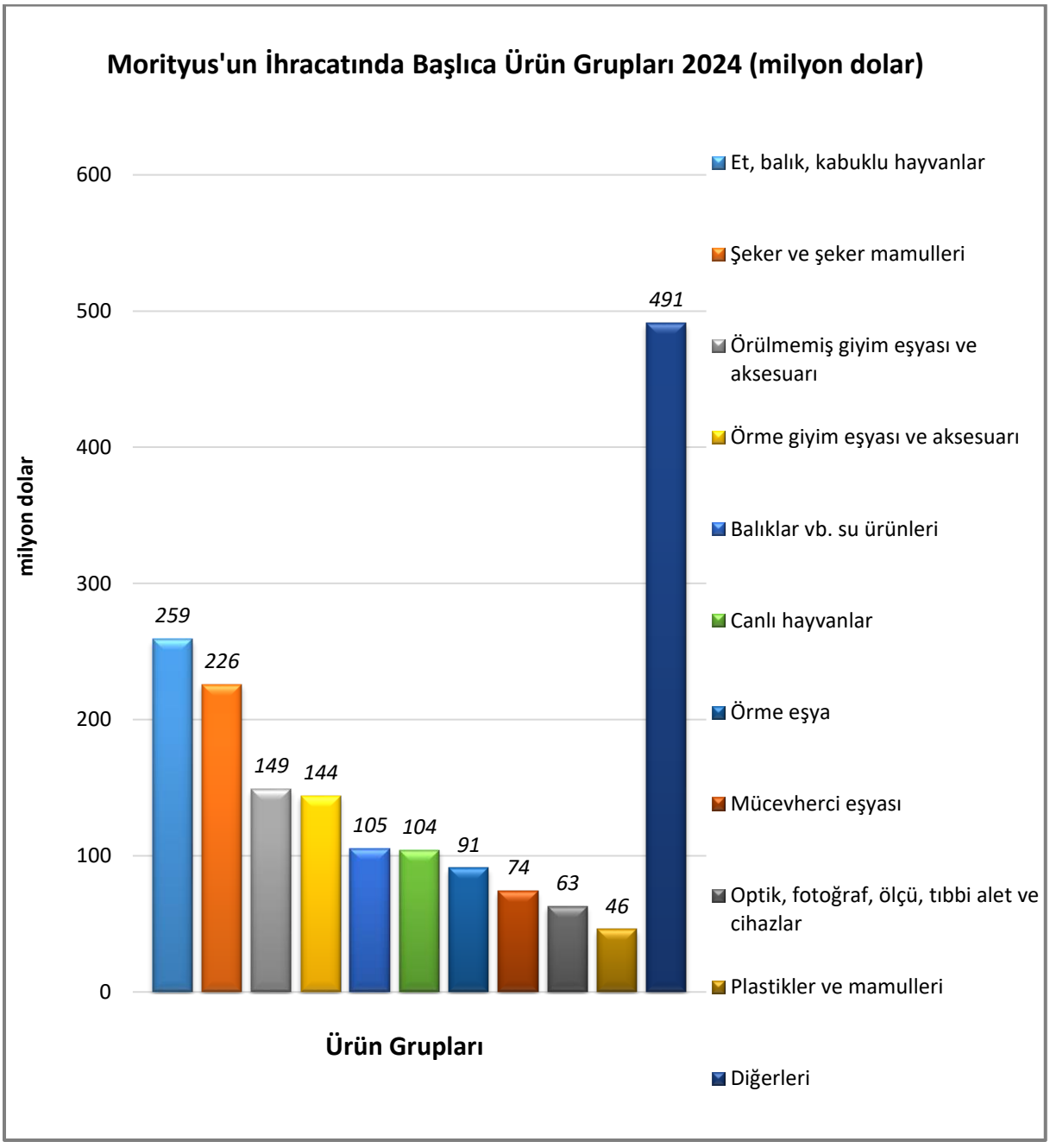
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak:Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

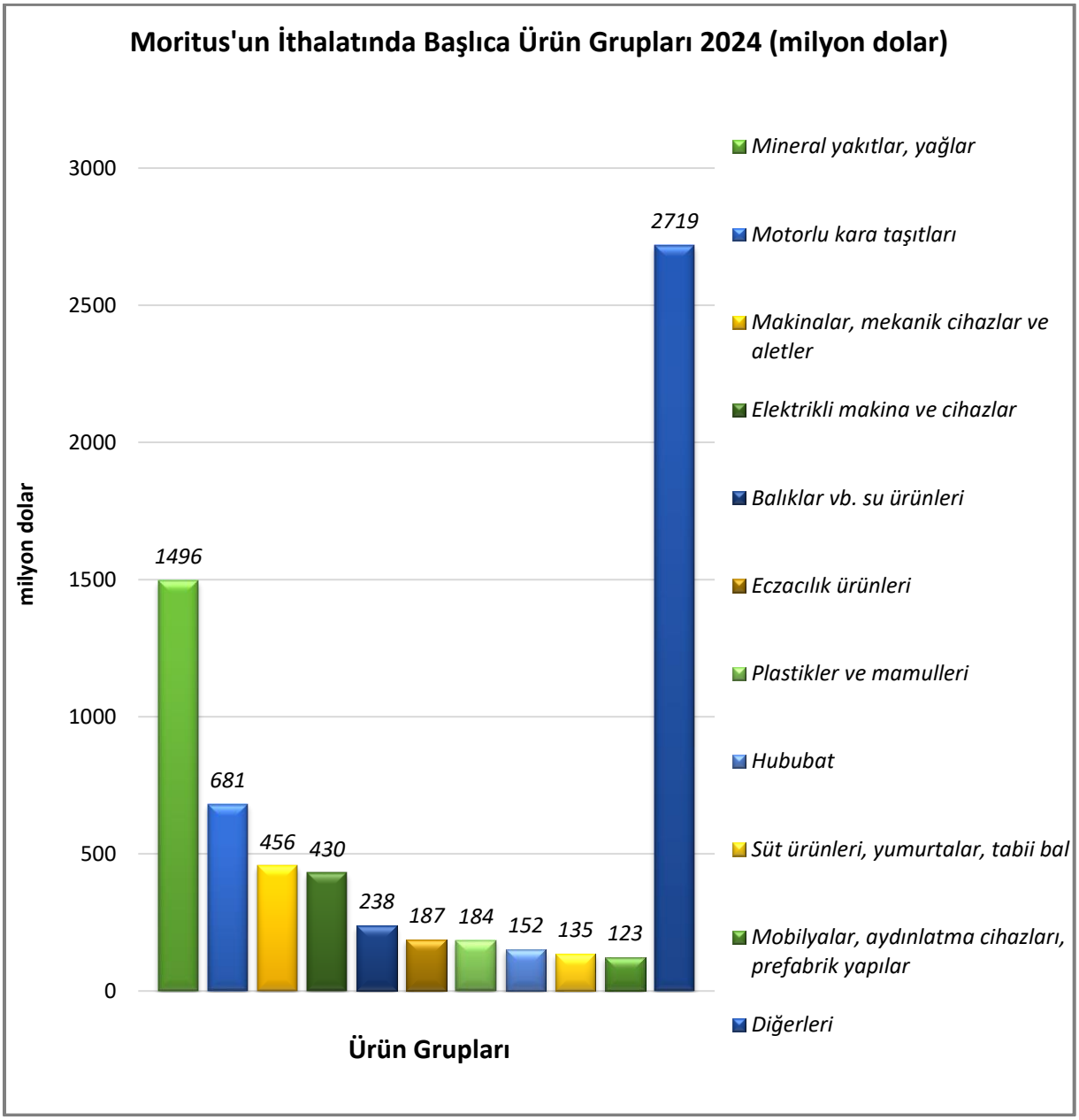
İhracat

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

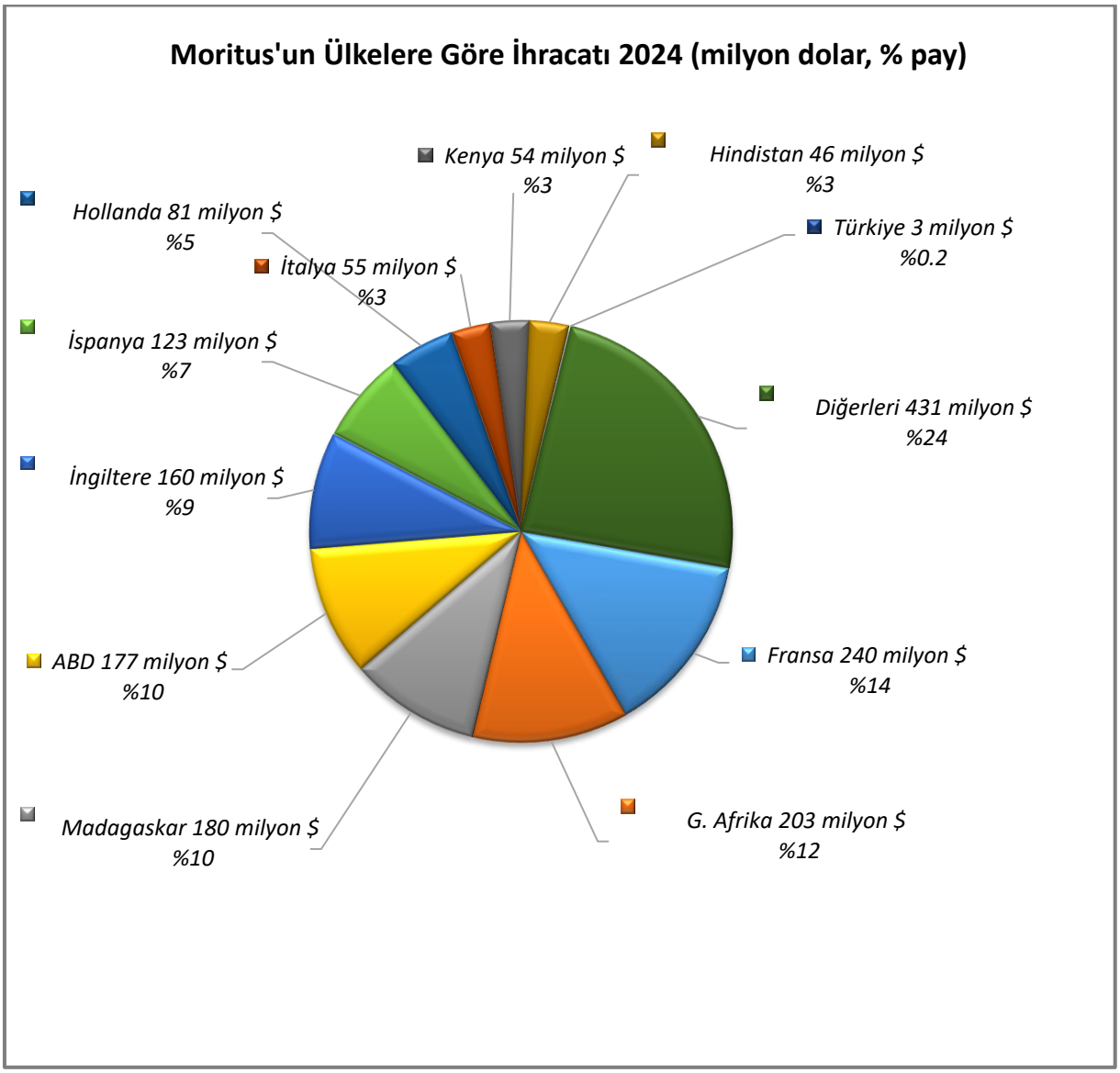
İthalat

Kaynak:Trademap
Detaylı tablo için tıklayınız

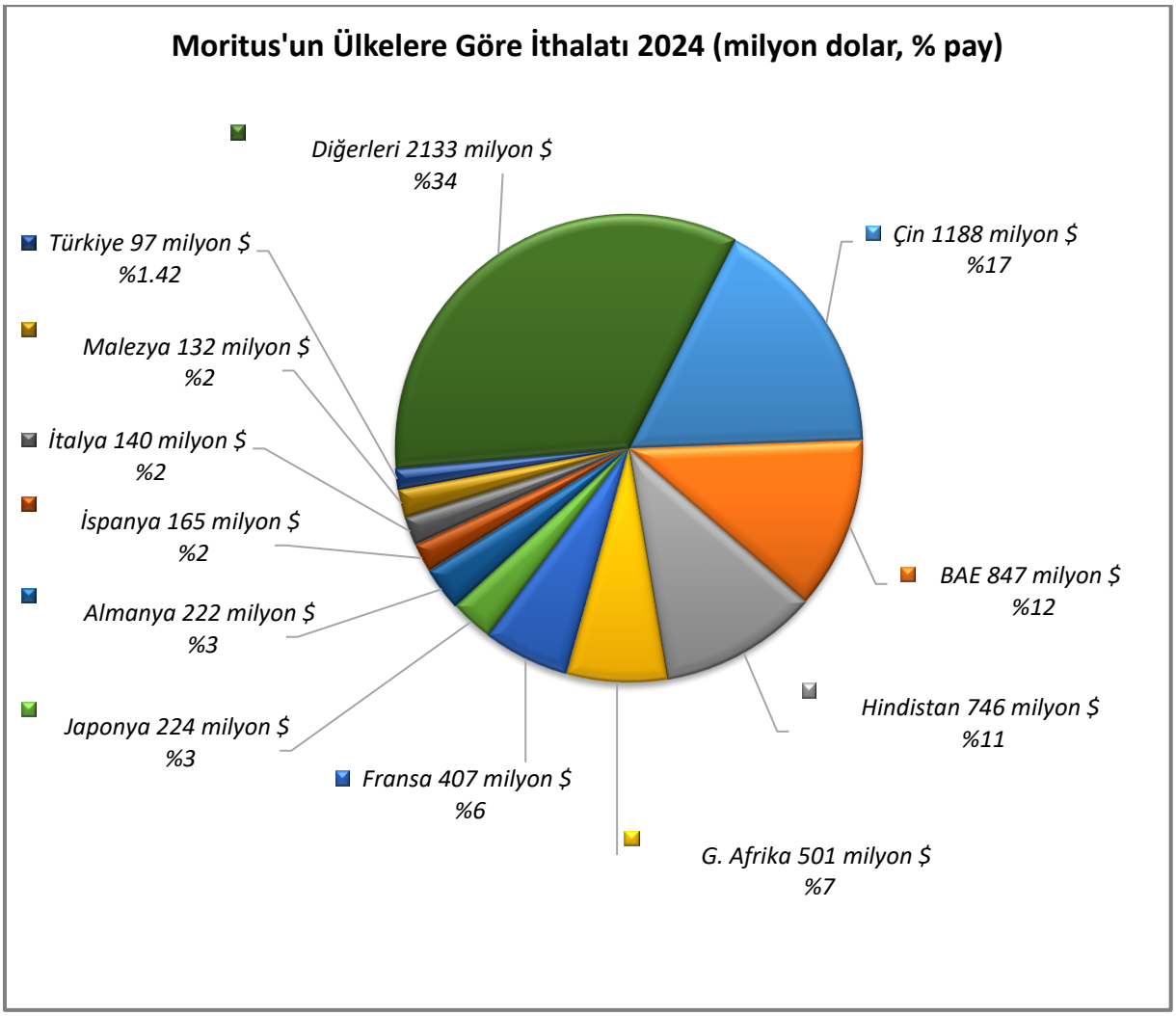
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak:Trademap
Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon $)	9 734,30	10 026,00	10 628,00	11 159,00	11 717,00	12 303,00	12 918,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	66,47	66,80	66,90	66,80	66,40	65,60	65,40
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon $)	-	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon $)	- 10 158,20	- 9 650,00	- 10 133,00	- 10 234,00	- 10 746,00	- 11 068,00	- 11 400,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon $)	-	-	-	-	-	-	-

*Tahmin

Kaynak: EIU- Economist Intelligence Unit

Doğrudan yabancı yatırımlar (çoğunluğu Fransa ve İngiltere'den) genel olarak turizm sektörüne gitmekte ve bunu gayrimenkul ve finansal hizmetler sektörü izlemektedir. Daha fazla hizmet sektörü odaklı ekonomiye geçebilmek için altyapı ve eğitim alanlarında ciddi yatırımlar gerekmekte, önümüzdeki dönemde kamu sektörüne verilen kredilerin artacağı tahmin edilmektedir.

Morityus'a yapılan yatırımların çoğu turizm ve finans sektörlerine yapılmaktadır. Hükümet yabancı yatırımları ülkeye çekebilmek için önemli reformlar yapmıştır. Yabancı sermaye ve yerel sermaye eşit tutulmakta olup şeffaf ve iyi tanımlanmış bir yabancı yatırım kanunu vardır. Ülkenin karmaşık vergi sistemi hem bireyler için hem de firmalar için basitleştirilmiştir. Söz konusu bu değişiklikler ülkedeki iş ortamını geliştirmekte ve yabancı yatırımları özendirmektedir.

- 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Morityus 72. sıradadır. (İsviçre 1., Türkiye 45.) (UN-2025)
- 2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Morityus, dünyada 176 ülke arasında 20. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 102.) (The Heritage Foundation-2025)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Morityus 52. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 61.) (World Economic Forum-2025)
- 2020 verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından Morityus, dünyada 190 ülke arasında 13. sıradadır. (Yeni Zelanda 1., Türkiye 33.) (Dünya Bankası-2025)

Ülkede açılan ihaleler http://publicprocurement.govmu.org, www.tourism-mauritius.mu/trade/en-uk/tenders, www.stcmu.com adreslerinden takip edilebilmektedir.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

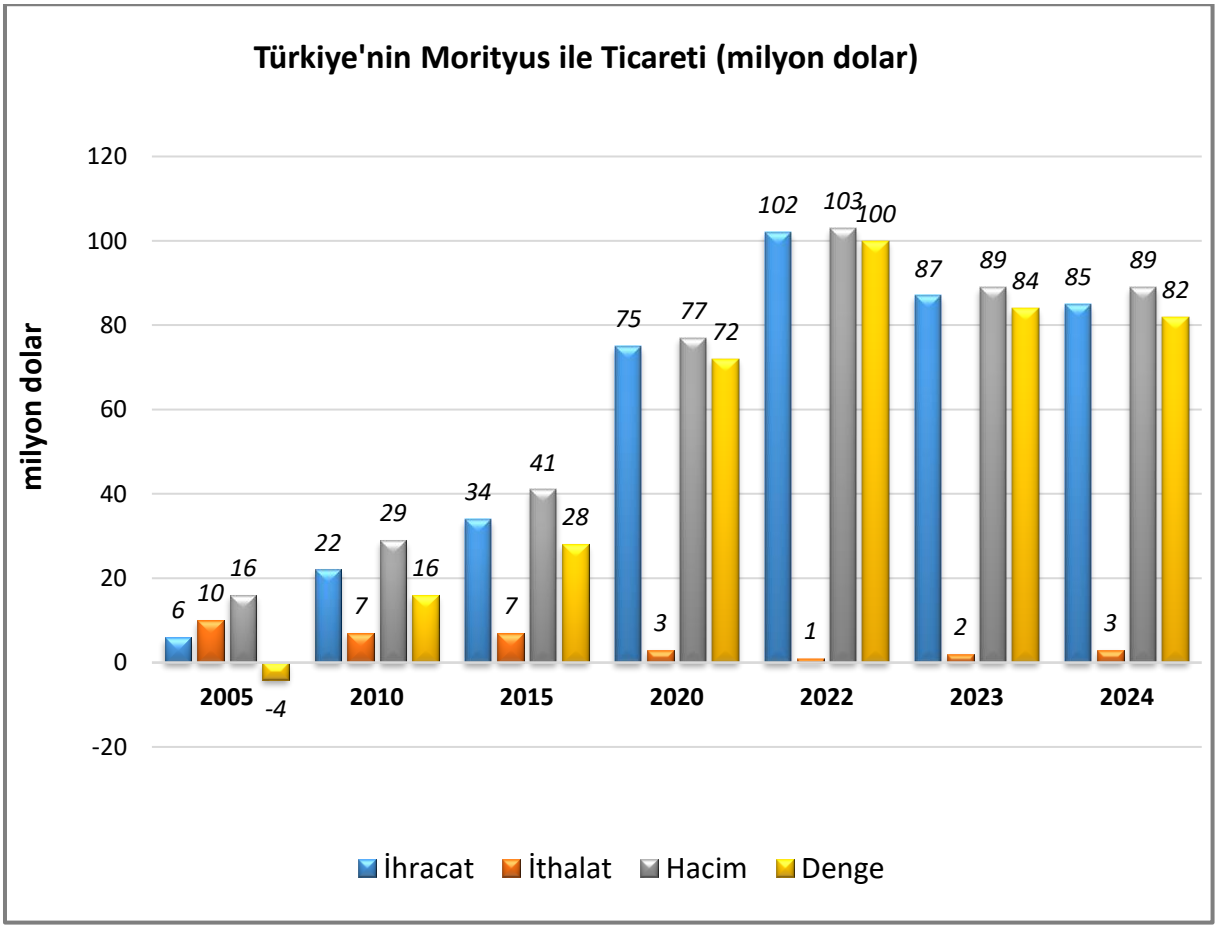
Ülkemiz, istikrarlı bir demokrasiye sahip ve bölgesinde önemli bir ekonomik güç olan Morityus ile siyasi ilişkilerini geliştirmek arzusundadır.

21 Nisan 2010 tarihinde faaliyete geçen Antananarivo Büyükelçiliğimiz, Morityus'a da akreditedir. Morityus'un Berlin Büyükelçiliği ülkemize akreditedir. Port Louis'de bir Fahri Başkonsolosluğumuz mevcuttur.

Morityus ile dış ticaret hacmimiz 2024 yılında 89 milyon ABD Doları olmuştur. (İhracat: 82 milyon ABD Doları, İthalat: 3 milyon ABD Doları)

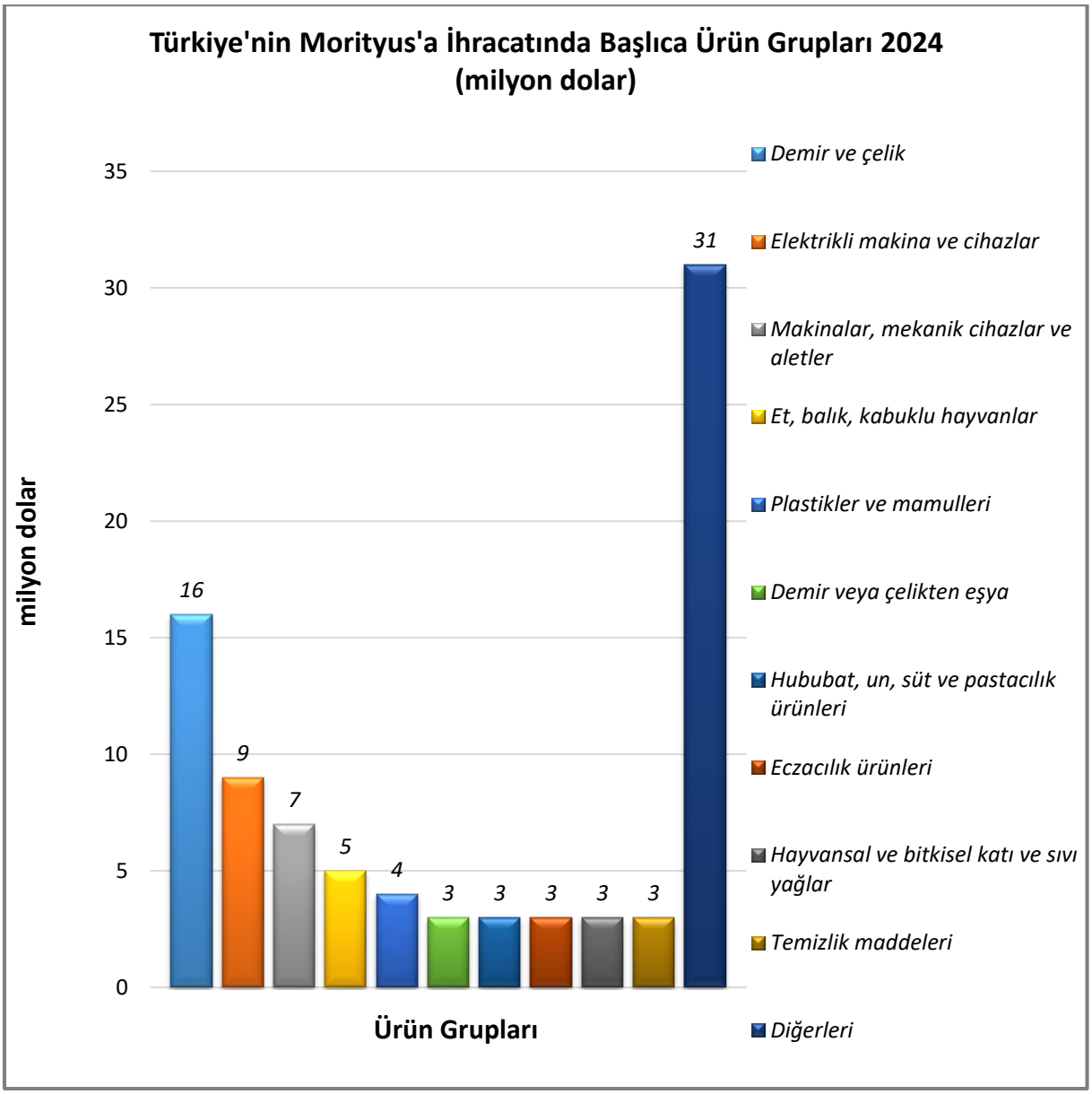
İkili ekonomik ilişkilerin hukuki altyapısını tesis etmek amacıyla çalışmalar sürmektedir. İki ülke arasında Serbest Ticaret, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ile Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmıştır.

Türkiye-Morityus Dış Ticareti

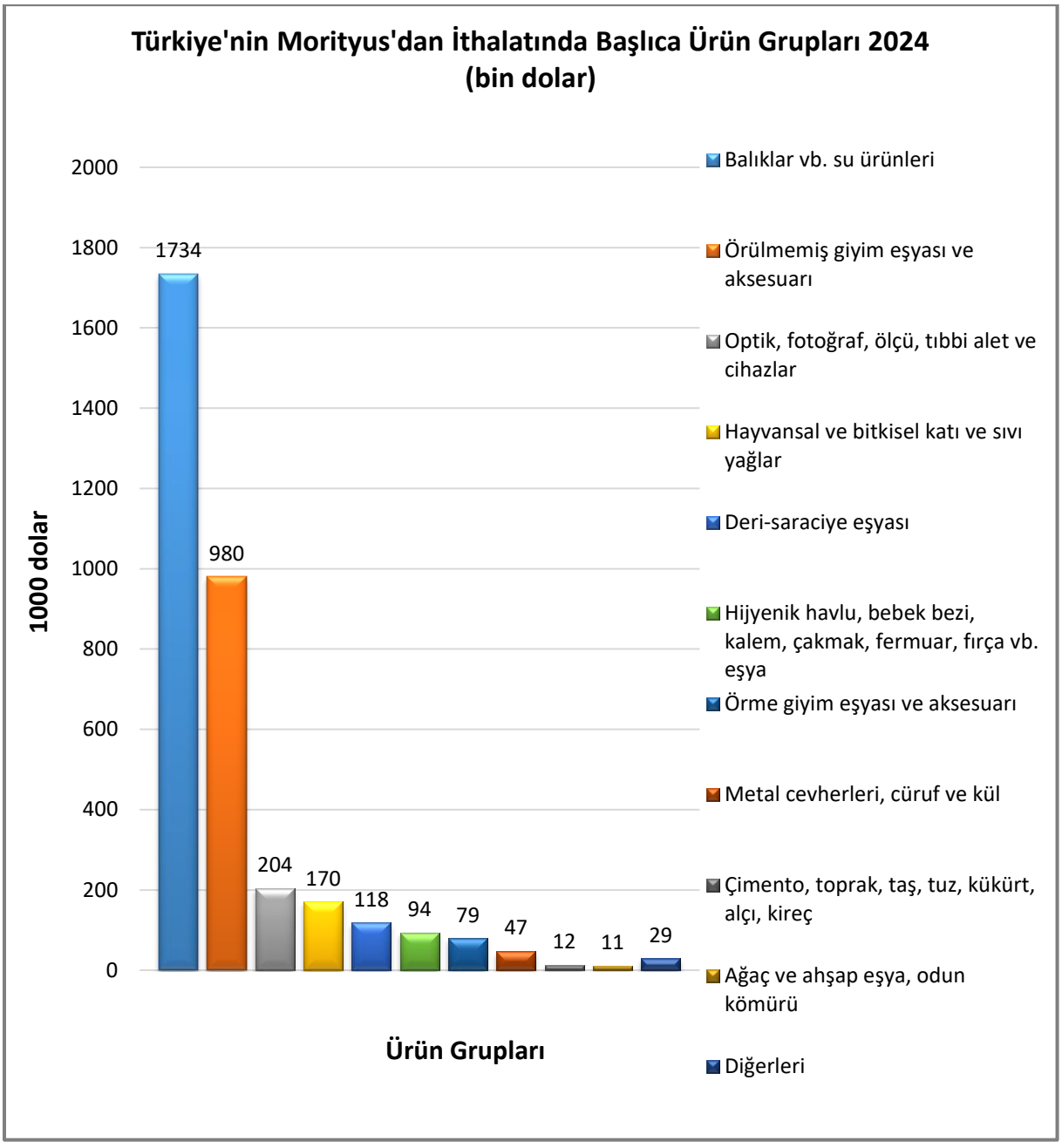
Kaynak:Trademap

Türkiye'nin Morityus'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap
Detaylı tablo için tıklayınız

Türkiye'nin Morityus'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap
Detaylı tablo için tıklayınız

EKLER:

EK-1: Morityus'un İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**1 880 859**	**1 860 980**	**1 753 473**	**100**	**-5,8**
1.	1604	Hazırlanmış/konserve edilmiş balıklar, yumuşakçalar veya diğer su omurgasızların hülasa ve suları	256 496	264 293	259 382	14,8	-1,9
2.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	199 181	232 934	225 179	12,8	-3,3
3.	106	Canlı diğer hayvanlar	48 815	89 037	103 885	5,9	16,7
4.	303	Balıklar (dondurulmuş)	60 022	76 275	90 961	5,2	19,3
5.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	115 984	99 701	89 422	5,1	-10,3
6.	6006	Diğer örme mensucat	55 844	56 626	79 740	4,5	40,8
7.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	84 318	67 835	57 835	3,3	-14,7
8.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	42 314	47 508	47 670	2,7	0,3
9.	3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	27 635	33 826	32 004	1,8	-5,4
10.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	32 652	31 369	28 071	1,6	-10,5
11.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	40 311	29 438	25 013	1,4	-15
12.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	35 647	28 460	23 223	1,3	-18,4
13.	6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	34 871	30 487	22 899	1,3	-24,9
14.	6105	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler (örme)	22 444	23 594	22 649	1,3	-4
15.	3303	Parfümler ve tuvalet suları	7 232	13 301	22 206	1,3	66,9

Kaynak: Trademap

EK-2: Morityus'un İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**6 610 753**	**6 304 368**	**6 801 692**	**100**	**7,9**
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 258 982	1 130 186	1 317 039	19,4	16,5
2.	8703	Otomobiller	266 147	400 234	493 551	7,3	23,3
3.	303	Balıklar (dondurulmuş)	203 843	225 326	197 826	2,9	-12,2
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	156 380	173 129	171 667	2,5	-0,8
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	168 630	156 128	156 842	2,3	0,5
6.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	170 777	94 752	94 472	1,4	-0,3
7.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	60 948	88 324	93 591	1,4	6
8.	1006	Pirinç	62 246	61 599	71 535	1,1	16,1
9.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	68 247	58 288	70 066	1	20,2
10.	2106	Tarifenin başka yerinde yer almayan gıda müstahzarları	47 277	49 045	64 007	0,9	30,5
11.	402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	76 717	62 567	62 669	0,9	0,2
12.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	68 323	72 619	62 448	0,9	-14
13.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	47 272	48 644	60 069	0,9	23,5
14.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	37 420	42 445	57 925	0,9	36,5
15.	2523	Çimento	59 863	51 744	56 928	0,8	10

Kaynak: Trademap

EK-3: Morityus'un Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**1 880 859**	**1 860 980**	**1 753 473**	**100**	**-5,8**
1.	Fransa	243 292	273 925	240 437	13,7	-12,2
2.	G. Afrika	250 967	200 711	202 539	11,6	0,9
3.	Madagaskar	168 615	136 447	180 278	10,3	32,1
4.	ABD	151 317	175 742	177 364	10,1	0,9
5.	İngiltere	161 203	172 255	159 659	9,1	-7,3
6.	İspanya	124 490	126 567	122 520	7	-3,2
7.	Hollanda	72 816	68 565	81 142	4,6	18,3
8.	İtalya	63 760	86 255	55 222	3,1	- 36
9.	Kenya	57 409	43 469	54 180	3,1	24,6
10.	Hindistan	58 486	54 952	45 660	2,6	-16,9
11.	BAE	25 221	26 141	36 869	2,1	41
12.	Almanya	30 430	36 669	31 829	1,8	-13,2
13.	Belçika	42 928	33 414	28 825	1,6	-13,7
14.	Tayvan	33 692	30 067	27 520	1,6	-8,5
15.	İsviçre	28 306	26 496	23 956	1,4	-9,6
…	…	…	…	…	…	…
36.	**Türkiye**	**421**	**1 581**	**3 464**	**0,2**	**119,1**

Kaynak: Trademap _Morityus verileri

EK-4: Morityus'un Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**6 610 753**	**6 304 368**	**6 801 692**	**100**	**7,9**
1.	Çin	1 065 540	996 690	1 188 303	17,5	19,2
2.	BAE	595 196	698 281	847 206	12,5	21,3
3.	Hindistan	643 155	644 950	746 330	11	15,7
4.	G. Afrika	599 144	458 821	500 527	7,4	9,1
5.	Fransa	371 559	385 443	406 783	6	5,5
6.	Japonya	134 480	192 492	224 217	3,3	16,5
7.	Almanya	144 804	208 987	221 856	3,3	6,2
8.	İspanya	127 586	150 498	164 679	2,4	9,4
9.	İtalya	140 367	138 655	140 164	2,1	1,1
10.	Malezya	117 239	105 323	132 034	1,9	25,4
11.	İngiltere	95 121	113 876	129 242	1,9	13,5
12.	Brezilya	68 193	123 792	125 598	1,8	1,5
13.	Tayland	105 185	91 681	110 195	1,6	20,2
14.	Vietnam	76 462	80 051	103 695	1,5	29,5
15.	**Türkiye**	**123 902**	**104 247**	**96 655**	**1,4**	**-7,3**

Kaynak: Trademap –Morityus verileri

Ek-5: Türkiye'nin Morityus'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**101 663**	**86 665**	**85 278**	**100**	**-1,6**
1.	7214	İnşaat demiri	19 649	5 617	11 410	13,4	103,1
2.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	4 725	4 110	3 754	4,4	-8,7
3.	1602	Hazırlanmış veya konserve edilmiş et, sakatat veya kan	2 830	2 039	3 003	3,5	47,3
4.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşin (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	1 869	3 770	2 390	2,8	-36,6
5.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	5 234	3 954	2 257	2,6	-42,9
6.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	1 969	1 960	2 120	2,5	8,2
7.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	1 496	1 700	1 999	2,3	17,6
8.	3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	1 326	1 293	1 753	2,1	35,6
9.	1601	Etten, sakatattan/kandan yapılmış sosisler vb. ürünler	834	926	1 676	2	81
10.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 958	1 663	1 514	1,8	-9
11.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	1 398	1 176	1 305	1,5	11
12.	7216	Demir veya alaşımsız çelikten profiller	2 419	1 155	1 222	1,4	5,8
13.	1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	2 001	1 205	1,4	-39,8
14.	5209	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içeren ve m2 ağırlığı 200 gr. ı geçenler)	175	1 388	1 186	1,4	-14,6
15.	3304	Güzellik, makyaj ve cilt bakımı için müstahzarlar (güneşlenme kremleri ve müst. dahil), manikür ve pedikür müstahzarları	1 373	837	1 183	1,4	41,3

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Morityus'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**1 391**	**2 496**	**3 478**	**100**	**39,3**
1.	303	Balıklar (dondurulmuş)	0	381	1 734	49,9	355,1
2.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	292	301	568	16,3	88,7
3.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	124	216	244	7	13
4.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	0	146	170	4,9	16,4
5.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	11	109	147	4,2	34,9
6.	4202	Deri ve köseleden sandık, bavul, valiz, evrak çantası, seyahat eşyası, kılıf vb.	67	160	104	3	-35
7.	9603	Süpürgeler, fırçalar, paspaslar, fırça başları, boya pedleri ve ruloları, silecekler vb.	68	92	89	2,6	-3,3
8.	6205	Erkekler ve erkek çocuklar için gömlekler	86	129	88	2,5	-31,8
9.	6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	41	42	74	2,1	76,2
10.	9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb ölçü cihazlar; ısı-ışık-ses ölçme cihazları; mikrotomlar	43	40	51	1,5	27,5
11.	2620	Arsenik, metalleri veya bunların bileşiklerini içeren cüruf, küller ve kalıntılar	105	50	47	1,4	-6
12.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	93	108	42	1,2	-61,1
13.	6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	56	17	20	0,6	17,6
14.	4203	Tabii veya terkip yoluyla elde edilen deri ve köseleden giyim eşyası ve aksesuarı	0	4	14	0,4	250
15.	2530	Tarifenin başka yerinde yer almayan mineral maddeler	0	0	12	0,3	0

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri